

Voorzitter: J. Jones (GroenLinks)

Namens de raad: T. van de Vendel (GroenLinks), I. Huitema (PvdA), A. Poelstra (D66), T. van Zoelen (PvdD), M. Sloot (Stadspartij 100%), D. Brandenburg (SP), T. Havinga (VVD), M. Goodijk (S&S), P. Rebergen (CU), I. van Jaarsveld (CDA), E. Bernabela (PvH)

Namens het college: M. Wijnja (wethouder)

Namens de griffie: W. Meijer

Initiatiefvoorstel Afvalpreventie: voorkomen is beter dan genezen

00:13:31

Voorzitter: Goedenavond, het is 19:00 uur. Welkom bij deze meningsvormende sessie over het initiatiefvoorstel 'Afvalpreventie: voorkomen is beter dan genezen' van de fracties van D66, GroenLinks, Partij voor de Dieren, ChristenUnie, Partij voor het Noorden en Student en Stad. Bij het voorstel is een preadvies van het college verschenen wat onderdeel uitmaakt van de bespreking. Uiteindelijk gaat het echt om het voorstel zelf wat in stemming wordt gebracht, al dan niet gewijzigd. Dat zullen we zo zien. Voor deze sessie is 90 minuten beschikbaar. Dat betekent voor de spreektijden maximaal vijf minuten voor niet-indienende fracties en vijftien minuten voor zowel het college als voor de indieners, exclusief interrupties. De volgorde zal zo zijn: eerst de niet-indieners, dan het college en dan de indieners. We doen het, zoals aangegeven, in twee termijnen. In de eerste termijn kunt u doorvragen op de visie van zowel de indieners als het college en ook alvast uw eerste politieke reactie geven. In de tweede termijn kunt u daarover op basis van de inbreng van de eerste termijn en de reactie van het college respectievelijk de indieners, nog nader met elkaar in debat. Er is één inspreker. Dat is Conny Eldering van Handig in de Buurt. Ik wil graag aan hem als eerste het woord geven.

00:15:29

De heer Eldering (Handig in de Buurt): Hartelijk dank voor het feit dat ik hier mag inspreken. Waar ik het niet over ga hebben is... Ik weet niet in hoeverre iedereen Handig in de Buurt kent, maar op dit moment staan we bekend rondom de afvalperikelen. Ik begrijp dat daar inmiddels aan een oplossing gewerkt wordt door een ambtenaar. Ik heb het vragenuur en de antwoorden gemist. We hebben het nu over afval en preventie en dat is ons specialisme. Wij halen jaarlijks 125.000 kilo grofvuil op. We brengen daar weer veel van in omloop. We sorteren het oud ijzer uit, enzovoort. Alhoewel het me moeite kost om niet te cynisch te kijken naar de ambitieuze plannen van de gemeente Groningen, kies ik wederom de weg van de constructieve samenwerking. Dan moet er wel een gelijk speelveld zijn wil je gehoord worden als burgerorganisatie en zeker als vrijwilligersorganisatie of burgerinitiatief. Wij worden vaak binnen de gemeente niet gezien. Ik zie nu allerlei clubjes alweer bezig met plannen ten aanzien van dit document.

00:16:35

De heer Eldering (Handig in de Buurt): Handig in de Buurt heeft in 2023 voor de provincie Groningen de Oprijprijs gewonnen. Dat betekent dat wij ons het beste Circulaire burgerinitiatief van de provincie Groningen 2023 mogen noemen. Ik zal een stukje voorlezen uit het juryrapport: 'Handig in de Buurt is een sociale onderneming die op meerdere

manieren een bijdrage levert aan de circulaire economie. Leden kunnen een aanhanger of gereedschap lenen en een fiets of een huishoudelijk apparaat laten repareren. Daarnaast verzamelt het team van Handig in de Buurt materialen en producten uit de buurt. Deze krijgen zoveel mogelijk een nieuwe bestemming of worden gerecycled. Het team bestaat uit buurtbewoners die niet makkelijk aan het werk komen, maar wel graag een bijdrage leveren aan onze maatschappij. Een broodnodig initiatief met de potentie om verder door te groeien in de provincie Groningen en daarbuiten.' Aldus het juryrapport van de Nederlandse Natuur en Milieufederaties.

00:17:33

De heer Eldering (Handig in de Buurt): De Stichting Talent in Actie Handig in de Buurt, heeft vele innovatieve en vooruitstrevende facetten in haar dienstverlening naar de kwetsbare mensen in onze samenleving. Onze benadering is integraal. We werken bottom-up en werken met bezieling aan de toekomst van mens en maatschappij. We doen dit op een zo integraal mogelijke manier. We doen dit met zo weinig mogelijk gemeentegeld en streven naar zoveel mogelijk impact binnen onze community's. Op het gebied van afvalpreventie en circulaire-economie verbinden we ons met ondernemers en burgers met elkaar, dwars door alle beleidsterreinen van de gemeente heen. Wij gaan voor een gelijkwaardige samenwerking binnen een gelijk speelveld. Dat is volgens ons de sleutel tot het succes. Daarin kunnen wij van grote betekenis zijn. De keuze is uiteindelijk aan het college om ons daar ook in te betrekken. Dank u wel voor uw aandacht.

00:18:29

Voorzitter: Dank u wel voor uw inbreng. Dan wil ik nog even aan de fracties vragen of zou je nog vragen hebben? De heer Van Zoelen.

00:18:37

De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Dank voor uw inspraak en dat u hier bent. Het is een mooie organisatie hoe u bezig bent. Wij dienen een initiatiefvoorstel in. Daar staan onder andere Tof Vuil Repair café in. Hoe ziet u dat u kan bijdragen met uw organisatie daaraan? Waarin ziet u zichzelf gemist?

00:19:02

De heer Eldering (Handig in de Buurt): Wij noemen onszelf ook wel eens... De rollen ontstaan eigenlijk heel organisch. We zijn begonnen met het uitlenen van gereedschap. We verzamelen dat bij bedrijven en particulieren, waarbij we in de deeleconomie een hele belangrijke rol vervullen. Dat betekent in het hele gebeuren van de zoveel R's dat je die prima kunt gebruiken. Mensen hoeven het niet nieuw aan te schaffen. Daarnaast noemen we ons ook wel eens 'grave diggers'. Wij brengen veel naar de stort toe. Ook daarin zien wij mogelijkheden om eerder in het circulaire-gebeuren van geboorte tot dood zaken op te pakken. Het enige wat ons daar wel eens ontbreekt is ruimte om dingen op te slaan. We hebben veel dingen weg moeten gooien die helemaal niet weggegooid hoeven te worden. De basis ligt natuurlijk gewoon bij minder consumeren. Ik ben zelf een 'consuminder' iemand. Ik koop niet of nauwelijks iets nieuws. Alles is tweedehands en dat is prima te doen.

00:20:04

De heer Eldering (Handig in de Buurt): Ik merk met wat wij binnenhalen - of dat nou oud ijzer is wat gerecycled wordt en wat ons een stukje geld geeft om weer mooie dingen te doen - is

het zo dat wij de spullen, zolang wij geen eigen recycle-ruimte hebben, wegbrengen wij dat Gea's weggeefwinkel in Vinkhuizen. Er is nog veel meer mogelijk in het recyclen en upcyclen. Dan moet je dus andere partijen als de Recycle Academie gebruiken. Die bestaat ook nog. Ik weet niet of jullie die kennen. Daar hebben we ook contacten mee. Zo dus gaat het er uiteindelijk om in de samenwerking te verbinden hoe je anders met je consumptiegedrag om kunt gaan. Dus met wat er dan is, om dat een tweede leven te geven.

00:20:55

Voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik of er verder nog vragen zijn? Mevrouw Poelstra.

00:20:59

Mevrouw Poelstra (D66): Dank u wel, Voorzitter. Ook vanuit mij heel erg bedankt voor het inspreken. Dat is heel erg waardevol. Ik denk dat het juist dat soort initiatieven de basis zouden moeten zijn van hoe in dergelijk hergebruik in de wijk wordt voorzien. Ik vraag me nog even af hoe u de rol ziet, bijvoorbeeld, samen met milieustrategie? Heeft u daar ervaring mee?

00:21:27

De heer Eldering (Handig in de Buurt): Ik kan er het een en ander over zeggen. Het verhaal bij elk nieuw ontwerp of bij elk gebeuren. We hebben bij ons in de wijk twee keer een milieustraat gehad. Er wordt geen contact met ons opgenomen. Er zit 50 meter van ons een milieustraat. Het nadeel van de milieustraat is dat het een keer in de zoveel tijd is. Mensen hebben de afvoer van hun afval nodig op het moment dat het hun uitkomt. Daar sluiten wij op aan. Wij kunnen in de wijk De Hoogte bijvoorbeeld wekelijks het grofvuil ophalen op het moment dat het nodig is. Dat is voor ons ook een contactmoment om een stukje bewustzijn bij bewoners neer te zetten.

00:22:10

Voorzitter: Dank u wel. Zijn er verder nog vragen aan de heer Eldering? Nee, dank u wel voor uw inbreng.

00:22:17

De heer Eldering (Handig in de Buurt): Graag gedaan.

00:22:20

Voorzitter: Dan wil ik nu graag weten welke van de niet-indienende fracties als eerste het woord mag geven? Mevrouw Sloot, Stadspartij 100% voor Groningen. Ik heb iemand gevonden.

00:22:35

Mevrouw Sloot (Stadspartij 100% voor Groningen): Voorzitter, ik dacht: ik moet maar snel zijn voordat... Geachte indienende fracties - want daar spreek ik nu tegen - dank voor jullie initiatiefvoorstel. Stadspartij 100% voor Groningen vindt het een mooi en onderbouwd voorstel, maar kan zich toch niet een beetje aan de indruk onttrekken dat het allemaal niet volledig nieuw is. Veel van de zaken die u in uw voorstel noemt bestaan al, lopen al of gaan lopen. Wij vinden het dan weer des te zuurder dat een burgerinitiatief, zoals bijvoorbeeld Handig in de Buurt, zich genoodzaakt voelt om te stoppen, te staken of tijdelijk hun werkzaamheden te stoppen. Terwijl ze veel van die dingen doen waar u zich nu heel hard voor wil maken. Dat ter inleiding. Ik heb een vraag aan u over het scheiden van afval. Kunt u

bijvoorbeeld aangeven hoe u in Haren, Glimmen, Onnen en Noorderlaren het bewustzijn naar gescheiden afval en het wegbrengen van bijvoorbeeld de kleding weer gaat vergroten? Want sinds de invoering van diftar, zo een 30 jaar geleden, waren deze dorpen daar een voorloper in en was dat de normaalste zaak voor hen van de wereld. Sinds de afschaffing ervan horen wij meer en meer dat inwoners alles gewoon weer in de grijze bak dumpen. Want het maakt ze niet meer uit. Want ze betalen nu meer voor hun afval dan toen ze het nog gewoon konden scheiden.

00:24:02

Mevrouw Sloot (Stadspartij 100% voor Groningen): Wij zijn erg benieuwd hoe jullie denken de mensen in de voormalige gemeente Haren daar weer bewuster van te kunnen maken en hoe hen te verleiden om het toch niet meer op deze wijze te doen. Verder ziet onze fractie veel aanknopingspunten in uw voorstel om als gemeente hiermee verder te gaan. We vragen ons wel af: zou het in dit hele geheel dan toch niet verstandig en handig zijn om één à twee keer per jaar het grofvuil wel gratis op te halen? Dan denken wij bijvoorbeeld aan het preadvies, want daar hebben we ook een vraag over. Als het college er bijvoorbeeld al van uitgaat dat na garage-sales het grofvuil wordt gedumpt, dan vinden wij dat een tikje wantrouwend naar de burger toe. Wat als we daar nu een idee voor hebben? Stel nu dat je regelt dat er in een wijk op zondag een garage-sale wordt gehouden en maandag op die aangewezen plek in dezelfde wijk het grofvuil gratis wordt opgehaald? Dat doe je één of twee keer per jaar in een aantal wijken of gebieden van de gemeente. De hele gemeente kan hier dan één of twee keer per jaar aan meedoen. Het lijkt ons het uitzoeken waard en een win-winsituatie. Ik zou daarvoor graag van zowel college als van de indienende fracties een reactie krijgen. Het liefst eentje die uitgaat van 'ja, mits' in plaats van 'nee, tenzij'.

00:25:19

Voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Rebergen.

00:25:23

De heer Rebergen (ChristenUnie): Dank u wel, Voorzitter, een vraag aan mevrouw Sloot. We hebben natuurlijk de milieustraten in Groningen. Laatst in Ten Boer was de milieustraat er ook. Ik zag hoe druk het er was. Mensen kunnen daar gratis hun grofvuil wegbrengen of het gaat naar de kringloop. Denkt u dan zoiets in te zetten en dan vooral gekoppeld aan de activiteit die de avond ervoor plaatsvindt?

00:25:48

Voorzitter: Ja, u mag.

00:25:48

Mevrouw Sloot (Stadspartij 100% voor Groningen): Voorzitter, dank u wel. Nee, zoiets bedoel ik niet, want ik vroeg al eerder: stel nou dat je uitgaat van één of twee keer per jaar in deze gemeente het gratis ophalen grofvuil. Ik weet dat het logistiek lastig is en duur is. Je kunt dat ook niet op één dag in het jaar allemaal tegelijk doen. Stel nou dat als in bepaalde gebieden van de gemeente daar op een bepaalde dag door de gemeente wordt gezegd: "U mag vanmiddag of vanavond uw garage sale gaan organiseren. Door de hele wijk, wat mij betreft. Van alles wat overblijft gaan we de volgende dag grofvuil ophalen." Dus niet dat de mensen het moeten wegbrengen, want dan lopen ze misschien een risico op dumping. Misschien, want ik ben niet zo wantrouwend naar burgers toe. Ik denk dat juist mensen die

geen auto hebben denken: ik ga kijken wat ik in de garage sale kwijt kan en waar ik misschien nog wat aan over kan houden. Als de volgende dag het grofvuil langskomt voor dat wat wij in deze wijk niet kwijt zijn geraakt, dan lijkt het mij een win-winsituatie. Het is een idee en het moet uitgewerkt worden. Denk er eens over na.

00:26:59

Mevrouw Sloot (Stadspartij 100% voor Groningen): Wilt u voor uw woordvoering? De heer Brandenburg.

00:27:05

De heer Brandenburg (SP): Dank, voorzitter. Volgens de SP is afval een collectief probleem waarop individuen maar beperkte invloed hebben. Kook eens een week thuis en verbaas je over de hoeveelheid plastic bakjes en individuele verpakkingen. Bestel eens een pakketje via het internet en verbaas je over de hoeveelheid bubbeltjesplastic, piepschuim en veel te grote verpakkingen. Voorzitter, afval wordt dus ook niet geproduceerd door huishoudens, zoals in het initiatiefvoorstel staat. Huishoudens zijn slechts een doorgeefluik van een grote verpakkingindustrie, die ook nog eens miljoenen winst maakt op deze meuk. Dit initiatiefvoorstel bekijkt volgens mijn fractie de wereld een beetje van de verkeerde kant. Producten gaan eerder stuk omdat er dan eerder nieuwe producten verkocht worden en aandeelhouderswinsten stijgen. Er is in dit economisch systeem waarin wij leven geen sprake van een vraag-gestuurde economie, maar van een aanbod-gestuurde economie. Dus wat mij betreft gaat deze discussie over hoe wij met afval omgaan niet over: moeten wij minder kopen? Moeten wij ons uitspreken? Moeten wij meer laten repareren?

00:28:21

De heer Brandenburg (SP): De vraag gaat over: hoe creëren wij een economie waarin de individu dit soort zaken niet hoeft op te lossen? Waar dit initiatiefvoorstel toch wel een beetje vanuit lijkt te gaan. Dan lees ik de concrete voorstellen. Wel tof. Prima, maar wat mijn fractie betreft halen we ook gewoon liever grofvuil op in de stad of in de gemeente. Wij vragen ons ook wel een beetje af of de gemeente nou een taak heeft om een vlooiemarkt te organiseren op de KEI-week voor mensen die wat te verkopen hebben. Voor de repair-cafés geldt een klein beetje hetzelfde. Dat vinden we wel tof en het is een prima initiatief. Ze bestaan al grotendeels en daar kunnen we best steun aan uitspreken. De zero waste raamstickers: leuk hoor, zo een sticker. Mijn fractie ziet dan toch wat meer in harde afspraken met supermarkten over bijvoorbeeld statiegeld op verpakkingen waar vlees of vis of vegaburgers inzitten.

00:29:19

Voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Van der Vendel.

00:29:22

De heer Van de Vendel (GroenLinks): Dank u wel, Voorzitter. Ik wil graag een kleine verduidelijking geven dat we niet van plan zijn om een vlooiemarkt te organiseren. Het gaat uit van weggeven zonder dat er iemand geld aan gaat verdienen. Dat is absoluut niet de bedoeling. Dat snappen wij ook wel.

00:29:37

Voorzitter: Dan heeft u nog een interruptie van mevrouw Poelstra.

00:29:40

Mevrouw Poelstra (D66): Dank u wel, Voorzitter. Ik ben benieuwd of de heer Brandenburg dat als een gemeentelijke taak ziet? Wij zijn bijvoorbeeld voor verpakkingen afhankelijk van Europese wetgeving. Zoals je weet gaat volgende week een nieuwe richtlijn over wegwerpverpakkingen in. Vandaar dat wij denken dat dit nu een goed moment is. Ik ben benieuwd wat u daar gemeentelijk aan vindt?

00:30:03

Voorzitter: De heer Brandenburg?

00:30:04

De heer Brandenburg (SP): Ik zou het echt wel tof vinden om als gemeente afspraken te maken met winkeliers over minder producten en minder verpakkingen in hun winkels. Ik denk dat het iets is wat kan. Natuurlijk heb je daar te maken met wetgeving. Of een sticker nou gaat helpen, daar heb ik zo mijn twijfels over.

00:30:23

Voorzitter: U heeft nog een keer een interruptie van mevrouw Poelstra.

00:30:25

De heer Eldering (Handig in de Buurt): Dank u wel, voorzitter. Ik zie een sticker inderdaad als een eerste gesprek daaraan. Als we het zo zouden kunnen interpreteren, zou u er dan in mee kunnen gaan? Dus zo een sticker en tegelijkertijd het gesprek daar in aangaan.

00:30:36

De heer Brandenburg (SP): Van mij mag iedereen elke sticker op elk raam plakken wat van hemzelf is, dus 'be my guest'. Ik vraag me af of de gemeente daar een taak in heeft. Ik kom dan nog even op de wasbare luiers. Ik heb in de net uitgebrachte routekaart gelezen dat onze afvalverwerker Omrin een luiertrommel heeft, zodat ze ook luiers uit het restafval kunnen vissen. Ze kunnen dat dan verwerken tot nieuwe recyclebare producten. Een wasbare luier is wellicht leuk als je de ruimte in je huis hebt om een droger te hebben of continu een wasrek in een kamer te hebben staan. Ik blijf dit wel een beetje een soort hobbyisme vinden voor mensen met enige ruimte in hun huis. Datzelfde geldt in meer of mindere mate voor de menstruatiecup. Ik begrijp dat ik nu heel zuur overkom. Ik had me echt voorgenomen om dat niet te doen, maar ik kan het niet laten. Een sticker op de koelkast moet iedereen lekker zelf weten.

00:31:35

Voorzitter: Mevrouw Poelstra.

00:31:36

Mevrouw Poelstra (D66): Dank u wel, Voorzitter. Wat daarin belangrijk is om te beseffen dat ook al kan je de luiers in de luiertrommel gooien bij Omrin en daar een nieuw product van maken... Het hele initiatiefvoorstel is bedoeld om überhaupt minder producten te gebruiken. Vandaar dat dan de kosten en het totale hergebruik... Dat is du hoger in de R-ladder. Ik ben even benieuwd naar uw reflectie daarop.

00:32:02

De heer Brandenburg (SP): Voorzitter, dat begrijp ik wel. Dit hele initiatiefvoorstel is erop gericht dat de consument zich bewust is van zijn eigen keuzes in dit gebeuren. Ik heb eerder

in deze raad ook al eens uitgesproken dat mijn fractie ideologisch gezien een materialistisch standpunt hanteert. Dus dat wij niet geloven in bewustwording en dat bewustwording leidt tot daadwerkelijke politieke verandering. Wij willen de materiële omstandigheden aanpakken. Dat doe je door afspraken en regels te maken. Niet door het initiatief voor verandering bij de consument te laten. Daar kijken wij fundamenteel ideologisch anders tegenaan, denk ik.

00:32:45

Voorzitter: Dank u wel, de heer Brandenburg. De heer Havinga, VVD.

00:32:46

De heer Havinga (VVD): Dank u wel, Voorzitter. De VVD is het eens dat het mooi is om afval te verminderen en dat dit voorstel daar op een positieve manier aan kan bijdragen. We kunnen ons dan ook in grote lijnen vinden in het voorstel. Volgens mij zijn er veel dingen die al wel gebeuren. Er zit ook veel in het stimuleren en informeren van bepaalde zaken. Het idee van duurzame menstruatieproducten vinden wij mooi. Meer aandacht hiervoor kan eventueel het taboe doorbreken wat soms nog wel bestaat over dit soort producten. Daarbij kan het ook menstruatie-armoede bestrijden, omdat deze producten vaak goedkoper zijn dan al het wegwerp spul. Hetzelfde geldt een beetje voor wasbare luiers. In het kader van de eigen keuze vinden we het mooi dat iedereen hier zelf voor moet kiezen. In datzelfde kader hebben we een beetje moeite met de verplichting van kinderdagverblijven. Ik kan me voorstellen dat er misschien bepaalde kinderdagverblijven zijn die er wel moeite mee hebben. Stel dat je heel weinig personeel hebt. Ik kan mij voorstellen dat het misschien extra tijd kost om hiermee bezig te zijn. Vandaar ben ik een beetje terughoudend op de verplichting hiervoor.

00:33:53

De heer Havinga (VVD): Het faciliteren van de organisatie van rommel- en ruilmarkten lijkt ons een mooi idee met de nadruk wel op faciliteren. Ik denk dat het vooral moet komen vanuit bottum up initiatieven. Ik kijk dan ook even naar Handig in de Buurt. Dit soort bestaande initiatieven zijn wat ons betreft doelmatiger en het is verstandiger om dit te faciliteren dan zelf nieuwe dingen te gaan optuigen. De raamstickers zijn volgens mij dingen die al gebeuren en daarbij gestimuleerd kunnen worden. Daar kunnen wij niet tegen zijn. Bij het hergebruiken en repareren van de repair-shops hebben we een beetje vragen in hoeverre dit een gemeentelijke taak zou moeten zijn. We hebben natuurlijk in Europa nu wetten als Right to Repair. Dat soort dingen zijn, denk ik, beter. Zeker als we toch kijken naar het preadvies, waarin staat dat de afvalstoffenheffingen wellicht omhooggaan. Het zal u misschien verbazen dat wij hier een beetje moeite mee hebben. Daarom is ons advies en een vraag aan de indieners: is het niet verstandiger om te kijken welke maatregelen het meest effectief zijn binnen de ruimte en middelen die er nu zijn? En ervoor te zorgen dat we erbinnen blijven en dat het niet omhoog hoeft voor onze buurtbewoners. Dat was het, Voorzitter. Dank u wel.

00:35:13

Voorzitter: Dank u wel. Dan wil ik het woord geven aan de heer Van Jaarsveld.

00:35:18

De heer Van Jaarsveld (CDA): Dank u wel. Mijn fractie is er nog niet helemaal uit, zeg ik maar

eerlijk. Wij vinden de woonlasten, net ook genoemd, al hoog. Je zou zeggen dat € 2 nog te overzien is. Maar goed, elke keer € 2 dan weer niet. Ik deel veel van de punten die de SP heeft ingebracht. Einde.

00:35:53

Voorzitter: Dank u wel voor de bliksem vlugge woordvoering van het CDA. Wie mag ik daarna het woord geven? De heer Van de Vendel wil nog even reageren.

00:36:06

De heer Van de Vendel (GroenLinks): Dank u wel, Voorzitter. Ik vraag me af of u dan ook de kritiek op ons kapitalistisch systeem deelt, wat de SP net aangaf? Even te verduidelijking.

00:36:14

Voorzitter: De heer Van Jaarsveld.

00:36:20

De heer Van Jaarsveld (CDA): Ja, eerlijk gezegd wel.

00:36:20

Voorzitter: Mevrouw Poelstra.

00:36:25

Mevrouw Poelstra (D66): Dank u wel, Voorzitter. Ik wil nog aan de heer Van Jaarsveld vragen: als we dan als uitgangspunt kunnen nemen om de afvalstoffenheffing niet te verhogen - want dat is eigenlijk onze insteek en dat zal ik later nog aangeven - zou u dan met het voorstel in kunnen stemmen?

00:36:47

Voorzitter: De heer Van Jaarsveld.

00:36:47

De heer Van Jaarsveld (CDA): Dank. Dat hangt er een beetje vanaf. Het voorstel zelf is wat meer vergaand dan het preadvies. Om dan toch wat meer prijs te geven: stel dat jullie conform preadvies zouden zeggen, dan zouden wij waarschijnlijk ja zeggen en anders niet.

00:37:09

Voorzitter: Wie mag ik dan het woord geven? Mevrouw Huitema van de Partij van de Arbeid.

00:37:21

Mevrouw Huitema (PvdA): Dank u wel, Voorzitter. Ik geef nu vast even aan: de eerste en tweede termijn en aan wie ik vragen moet stellen, ik ben het echt totaal kwijt. Wellicht let ik ook niet altijd op als het wordt uitgelegd, dus ik doe nu gewoon mijn woordvoering plus een paar vragen. Ik ben wel benieuwd wie reageert. Is dat goed?

00:37:41

Voorzitter: Ja, dat is goed. U mag vragen stellen aan de indieners en aan de wethouder.

00:37:44

Mevrouw Huitema (PvdA): Ja, maar als het aan de wethouder is... We komen er wel uit. Een voorstel om op een andere manier om te gaan met het huidige afvalbeleid is altijd een goed idee. De bewustwording betreffende de consumptiemaatschappij is steeds meer aan het toenemen. Hier past dit voorstel dan ook goed bij. Alleen wat de Partij van de Arbeid betreft

zitten wij toch echt een beetje met die luierpakketten en ook wel met de menstruatiecups. De luierpakketten worden voornamelijk genoemd in de beantwoording van het college en dat het een goed idee is. Ik heb toch heel erg het gevoel dat we met luierpakketten en dat gaf de heer Brandenburg ook al wel aan... Ik ben zo bang dat we een select groepje mensen gaan aanspreken met zo een luierpakket. Sterker nog, ik denk dat zo een luierpakket nog zal bijdragen aan een vergroting van de afvalbult. Nou snap ik wel dat het niet is wat jullie bedoelen.

00:38:37

Mevrouw Huitema (PvdA): Jullie bedoelen dat iedereen dan geen luiers meer hoeft te kopen. Alleen zijn we daar gewoon nog helemaal niet. We zijn gewoon nog in een situatie dat alleenstaande moeders en vaders allang blij zijn dat ze die luiers hebben kunnen kopen, daarna kunnen weggoeien en dan weer verder tot de orde van de dag. Welke orde dat dan ook is. Daar zit ik echt mee. Ik ben blij om te horen dat de heer van de VVD aangeeft dat een menstruatiecup eventueel het taboe over menstruatieproducten kan oplossen. Top! Alleen als ik nu aan mijn buurvrouw vraag: menstruatiecup? Dan zegt zij echt: "Wat is dat?" Dus wederom spreek je alleen maar vrouwen van mijn leeftijd aan die dat allemaal weten en die wellicht geld en tijd hebben voor duurzaamheid. Ik ben gewoon een beetje bang dat de luiers en menstruatiecup maar voor een select groepje is.

00:39:34

Voorzitter: U heeft een interruptie van mevrouw Bernabela, Partij voor het Noorden.

00:39:39

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Bedankt, Voorzitter. Ik zie de laatste jaren echt een tendens toenemen van mensen die wel weten... Ik was eigenlijk al aan het aanhaken op de wasbare luiers. Dat het juist een probleem oplost voor de wat armere mensen, omdat ze de luiers kunnen hergebruiken. Zij doen dat juist wel. De tendens met de wasbare menstruatieproducten heeft de laatste maanden een flinke toevlucht genomen. Mede doordat Libresse en andere bekende merken - moet ik ze allemaal opnoemen? Nee, dat hoeft niet - nu bezig zijn met wasbaar ondergoed wat je kunt gebruiken tijdens de menstruatieperiode. Daardoor is er wat meer bekendheid gekomen.

00:40:24

Voorzitter: Wat is uw vraag?

00:40:24

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Bent u ermee bekend dat het zo is?

00:40:27

Voorzitter: Mevrouw Huitema.

00:40:30

Mevrouw Huitema (PvdA): Ja, daar ben ik mee bekend. Ik blijf nog steeds wel bij het verhaal dat als ik aan mijn buurvrouw, moeder of wie dan ook vraag: menstruatiecup? Dan is het echt: "Ik gebruik toch gewoon dat ding en klaar."

00:40:41

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Van Zoelen.

00:40:44

De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Dank, Voorzitter. Het komt nu een beetje over bij de PvdA dat we die menstruatiecups en luiers bij de mensen in de magen duwen en dat het verplicht is. Het scheelt heel veel. Je hoeft dan geen productie-grondstoffen te gebruiken om die luiers te produceren. Dat vermindert afval. Kan het dan zijn, als je het zo inricht in het voorstel dat je het bekend maakt bij mensen, dat het een alternatief is? Dit bestaat ook. Want u geeft duidelijk aan dat veel mensen niet eens weten wat het is.

00:41:16

Voorzitter: Mevrouw Huitema.

00:41:19

Mevrouw Huitema (PvdA): Voorzitter, ik ben echt voor het eerst bekendmaken. Dat zou ook mijn voorstel zijn. Ga eerst inzetten op het bekendmaken van deze producten. Daarbij wil ik nu even afsluiten met: in de gedachte dat je alleen een select groepje mensen aanspreekt wat betreft die luierpakketten en menstruatiecups, vind ik de dekking vanuit de afvalstoffenheffing wel een beetje lastig. Als het eerst gaat om communiceren, dan... Voor de rest een goed voorstel. Dank u wel.

00:41:55

Voorzitter: Dank u wel. Dan gaan wij nu naar wethouder Wijnja namens het college.

00:42:01

Mevrouw Wijnja (wethouder): Dank u wel, Voorzitter. Ik heb één vraag opgeschreven, dus die ga ik beantwoorden. Er is een opmerking die ineens namens twee partijen kwam. Tot mijn verrassing trouwens, maar daar kan ik zo meteen nog wel iets over zeggen. Te beginnen met de garage sale vragen. Wat doe je op het moment dat er veel spullen over zijn? Ik snap op zichzelf dat het misschien logisch is om daar de discussie over grofvuil ophalen mee te verbinden. Er werd net al een reden genoemd waarom we daar niet voor hebben gekozen. Dat heeft te maken met hoe duur het is. Waar het ook mee te maken heeft is dat het in tegenspraak is met onze doelstelling. Zoals u allen weet zijn wij hard bezig - u heeft net de routekaart ontvangen - om afvalvrij te worden in 2030. We weten dat we dat bij het ophalen van grofvuil niet kunnen scheiden. De milieustraat is al een paar keer aan de orde gekomen. Dat is eigenlijk een manier om een aantal dingen aan elkaar te verbinden. Op het moment dat de milieustraat wordt georganiseerd in een wijk, wordt er altijd wat meer omheen georganiseerd. Zodat het een moment is tussen mensen die in een buurt of een dorp samenwonen.

00:43:18

Mevrouw Wijnja (wethouder): Wat we ook kunnen doen is het dan scheiden. Dat levert 28 verschillende afvalstromen op en dat is dan weer belangrijk in onze doelstelling. Dat is precies de reden dat we gekozen hebben voor deze vorm. Dus dat we op de een of andere manier tegemoetkomen aan het gegeven, want dat weten we gewoon, dat lang niet iedereen in staat is of tijd heeft of wat de reden dan ook maar mogen zijn om het zelf weg te brengen. We kunnen dat faciliteren en toch bijdragen aan onze doelstelling door het te scheiden. De vraag was: kunnen we die twee dingen aan elkaar koppelen? Ik kan dat niet hard toezeggen, omdat ik niet kan overzien wat dat organisatorisch betekent. Het is zeker een sympathieke gedachte. Ik kan in ieder geval wel toezeggen dat we in het vervolg... Het is

aan de raad wat u verder met het initiatiefvoorstel doet. Laten we er even vanuit gaan dat de vraag aan ons wordt gesteld: zou daar iets mee kunnen? Dan kunnen we zeker kijken of je op de een of andere manier slimme verbindingen kunt maken tussen het een en het ander. Misschien hebben we dan een aantal verschillende problemen die langs zijn gekomen niet per se op de favoriete manier van sommigen van u raadsleden opgelost, maar hebben we het wel verdergaand opgelost. Dus dat kan ik daarover zeggen.

00:44:32

Mevrouw Wijnja (wethouder): De hele discussie: wie is er nou vooraf verantwoordelijk en waar moet je op inzetten? Ik ben een optimistisch mens, dus ik ga ervan uit dat u allemaal de routekaart al heeft bestudeerd. Ik zie hier iemand knikken, dus die kan ik zo overhoren. Wat goed is, is dat we daar van boven naar beneden werken. Het is al een aantal keren langs geweest dat er in Brussel op verschillende fronten regelgeving is gekomen of onderweg is. We weten uit ervaring dat het ontzettend veel effect heeft. Ik noem als voorbeeld maar statiegeld wat net is ingevoerd op de blikjes en dat heeft gelijk enorm effect. Dus het is heel belangrijk. Daar wordt heel veel gedaan en daar richten we ons ook op. We kijken wat daar speelt, wat de discussies zijn en wat er in de pijpleiding zit. Als daar iets loopt, dan gaan wij dat gemeentelijk natuurlijk niet oplossen. Dat zou heel gek zijn en ook heel inefficiënt. De vraag: wat doe je dan vervolgens met producenten en de ondernemers hier? Die is heel legitiem en is dus onderdeel van de routekaart. Wij hebben inmiddels contact met verschillende supermarkten in de gemeente. Een aantal daarvan zijn echt actief bezig met dit onderwerp.

00:45:47

Mevrouw Wijnja (wethouder): Als u goed oplet in ieder geval in de supermarkten - ik zeg altijd dat de markt sowieso een goede plek is om zonder verpakkingen eten te kopen - dan ziet u dat daar in toenemende mate van alles gebeurt op het gebied van verpakkingen. Na de zomer hebben wij een overleg met de supermarkten, dus daar komen we te zijner tijd op terug. Wat kunnen we dan in Groningen betekenen? U kunt er gerust op zijn dat we ook op dat front stappen zetten. Het ging net even over een aantal... Ik ga niet herhalen, want dat mag geloof ik niet, wat er in het preadvies stond. Volgens mij is dat duidelijk en is dat net ook wel gewisseld. Het is goed om te weten dat op het moment dat uw raad ervoor kiest om een aantal opdrachten mee te geven aan de organisatie, dan vraagt dat menskracht. Als dan een bijkomende opmerking is: we willen niet dat de afvalstoffenheffing omhooggaat, dan betekent het dat we ergens moeten her-prioriteren. Dat geef ik u ook maar even mee ter overweging. Dus dat is denk ik belangrijk om naar te kijken.

00:46:47

Mevrouw Wijnja (wethouder): In zijn algemeenheid is het zo dat als je naar de verschillende maatregelen kijkt die je kunt nemen en we leggen dat naast onze doelstelling om afvalvrij te worden, dan snap ik op zichzelf het verhaal van de PvdA: als je bepaalde dingen doet is dat dan niet voor een hele specifieke groep? Aan de ene kant snap ik die zorg wel. Aan de andere kant zou ik ook willen zeggen: afval gaat iedereen aan. Even plat gezegd heeft iedereen ermee te maken op de een of de andere manier. Wat we met ons beleid proberen te doen is op verschillende onderdelen steeds stapjes te zetten. Dat is ook de reden dat er een positieve grondhouding zit in het preadvies van het college. Het zijn een aantal voorstellen die op hun eigen manier een stap in de goede richting kunnen betekenen.

Misschien is de ene stap wat groter dan de ander. Dat is natuurlijk zo. Het is wel de reden dat wij met alle mitsen en maren soms een stapje minder ver nemen en soms willen we eerst nog even kijken hoe of wat voor we een besluit nemen. In grote lijnen preadviseren positief.

00:47:52

Voorzitter: Dank u wel. Dan gaan wij zo naar de indieners. Dan krijgt als eerste straks mevrouw Poelstra het woord. Daarna, mocht dat gewenst zijn, kunnen de andere partijen haar nog aanvullen. Mevrouw Poelstra, D66.

00:48:08

Mevrouw Poelstra (D66): Dank u wel, Voorzitter. Allereerst dank aan de inspreker. Juist dat soort initiatieven zoals Gered Gereedschap is waar het allemaal bij begonnen is. Dank ook aan de ambtenaren voor het schrijven van het preadvies en andere organisaties zoals Zero Waste die hebben meegedacht. Wat ik daarin heel erg prettig vind is dat wij allemaal hetzelfde doel hebben, maar we kijken nog niet genoeg naar de voorkant van afval. We hebben het heel vaak over afval scheiden en dit initiatiefvoorstel is juist bedoeld om aan de voorkant daar meer naar te kijken. Juist die burgerinitiatieven doen dat wel heel erg. Uiteindelijk kan er toch bij de hele gemeente nog wel wat meer aan gebeuren. Bijvoorbeeld in Haren en bij iedereen. Ik vond het heel fijn zoals de beantwoording van het college daarin was. Dus dank ook voor het positieve preadvies en de langverwachte routekaart circulaire. Dat vinden we echt een belangrijk thema, waar we vaak over blijven doorpraten. We kunnen het er niet genoeg over hebben, want inderdaad is afval iets wat iedereen aangaat.

00:49:17

Mevrouw Poelstra (D66): De meeste mensen zijn zich gewoon niet bewust van het feit dat spullen de grootste impact hebben op het klimaat. Tachtig procent van onze impact op het klimaat zit verborgen in het productieproces. Daarin kan ik het ook wel heel erg met de SP eens zijn. Er moet zeker wat veranderen in de manier waarop wij dingen produceren. Bij het ontwerp van producten moeten we daar al anders naar gaan kijken, dus helemaal mee eens. Daarnaast hebben we ook nog steeds een verantwoordelijkheid als inwoner. Daar heb ik met de gedragskundigen veel over gesproken en daar heb je echt die R-ladder nodig. Je moet eerst beginnen bij het opnieuw daarover nadenken: heb ik het wel nodig, kan ik het ook niet kopen en kan ik het hergebruiken? Want hoe hoger op de R-ladder hoe lager het grondstoffengebruik.

00:50:05

Voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Brandenburg van de SP.

00:50:08

De heer Brandenburg (SP): Voorzitter, ik voel wel mee met dit verhaal van D66. Ik denk dat de indieners hier ook wellicht gelijk in hebben. Ik sluit daarbij een beetje aan bij wat de PvdA eerder zei: over welke inwoners hebben we het nou als het gaat om minder gebruiken? Zoals u ook weet is de rijkste één procent verantwoordelijk voor 69 procent van de CO2-uitstoot. Wie kopen die spullen? Het grootste gedeelte van de mensen in onze stad niet. Bent u dat ook met mij eens?

00:50:38

Voorzitter: Dank u wel voor uw vraag. Mevrouw Poelstra.

00:50:40

Mevrouw Poelstra (D66): Dank u wel, Voorzitter. Ja, daar ben ik het helemaal mee eens. Daar kunnen we elkaar inderdaad helemaal de hand schudden. Juist daar moet je dan beginnen. Je hebt voorlopers nodig, maar ook daar valt de grootste winst te behalen. Misschien is het juist goed om ook op die groep te richten en dan sijpelt dat weer door. Precies wat het college eerder heeft aangegeven: ieder kan op zijn eigen manier bijdragen. Het zou heel mooi zijn als de grootste effecten daar gehaald kunnen worden. Daarnaast vind ik het heel erg belangrijk dat die taboeonderwerpen juist besproken moeten worden. Het is vaak zo dat als je dingen technisch kan, maar de norm is nog niet zo... Dat je bijvoorbeeld menstruatieondergoed gebruikt of een menstruatiecup, maar dat de norm is dat je menstruatieproducten gebruikt, dan vinden mensen dat moeilijk. Dus daarom moet je dat gesprek erover aan blijven gaan. Je moet je voorbeelden zetten en het makkelijker maken. Dat is het doel van dit initiatiefvoorstel.

00:51:36

Voorzitter: De heer Brandenburg.

00:51:37

De heer Brandenburg (SP): Dan heeft juist D66 toch niet begrepen wat ik net vroeg? De armste 50 procent is verantwoordelijk voor zeven procent van de CO₂-uitstoot. Zij heeft in de afgelopen 50 jaar haar voetafdruk met 42 procent verkleind. In tegenstelling tot de rijken die hem maar met drie procent hebben verkleind. Waarom dan richten op menstruatiecups voor die arme mensen? Die doen al het meest. Die worden ook nog eens verplicht om hun meuk bij de Action te kopen, waar ook veel te veel plastic inzit. Ik begrijp dit echt niet.

00:52:09

Voorzitter: Mevrouw Spoelstra.

00:52:11

Mevrouw Poelstra (D66): Dank u wel, Voorzitter. We richten ons dus niet op de menstruatiecups voor arme mensen, om het zomaar even te noemen. Dat is dan misschien verkeerd in het initiatiefvoorstel opgeschreven. We hadden eerst het idee om bijvoorbeeld iedereen die twaalf wordt bij de HPV-vaccinatie uit te nodigen voor een voucher, maar dan worden de kosten heel erg hoog. We willen daar in ieder geval de communicatie rondom. Voor de mensen die het willen bieden we het aan. Dus niet per definitie de mensen met de Stadspas. Dat is dan wellicht verkeerd begrepen. Het is niet dat alleen op die doelgroep is gefocust. Dat willen we wel graag benadrukken. Ik ga alle aanpakken even langs en probeer dan iedereen zijn vraag daarbij te beantwoorden. Wat betreft het grofvuil: het idee is inderdaad om het hergebruik te stimuleren. Wat we eerder hebben aangegeven is dat het mooi zou zijn om met de milieustraat of bijvoorbeeld bij initiatieven zoals Handig in de Buurt aan te sluiten, zodat je een logisch moment hebt.

00:53:19

Mevrouw Poelstra (D66): Daarna worden de producten die niet opgehaald zijn alsnog naar de vuilstort gebracht. Het idee moet altijd zijn: zoveel mogelijk hergebruiken en zo min mogelijk wegbrengen. Er was ook nog een vraag over het voorscheiden. Ik kan niet voor

iedereen spreken, dus we gaan het nog niet echt hebben over dat scheiden en hoe we dat beter kunnen stimuleren. Het zal misschien in Haren of andere wijken belangrijk zijn waar mensen gewend zijn om voor te scheiden. We hebben wel een goede nascheiding, maar voorscheiding blijft altijd beter. We kunnen nog steeds blijven proberen om dat wel te stimuleren. We kunnen ook het debat bijvoorbeeld later nog weer hebben over: hoe kunnen we dat aan beide kanten versterken? Er blijft het feit dat communicatie daarover voor alle doelgroepen belangrijk blijft. We hebben het gehad over de repair-café's en dat de dekking daar al best wel hoog is. Iedereen is het erover eens is dat het moet blijven en zichtbaar moet zijn. Wat ik ook veel zie is dat er niet genoeg mensen zijn om dat te bemannen. Dus als je er wel meer aandacht aan geeft, dan wordt dat misschien interessanter en krijg je daar een betere wisselwerking.

00:54:37

Mevrouw Poelstra (D66): Wat betreft de raamstickers heb ik denk ik al een beetje in de interruptie gezegd dat je juist het gesprek daarmee wil aangaan. Gezamenlijk met de Groningen City Club en bijvoorbeeld Zero Waste, wat ook in het preadvies staat. Nu is het juist het moment, omdat de plastisch wegwerpartikelen... Het zal ook logischer zijn dat mensen hun eigen koffiebekers mee gaan nemen vanaf volgende week, want je krijgt niet meer zomaar een wegwerpartikel. Als je al een keer momentum hebt, dan is het nu om op dat soort initiatieven door te zetten. Dat kan ook veel makkelijker als je dat meteen in je etalage hebt. Het is gewoon een eerste stap en zo moet je dat zien. Ook om de gemeente niet al te veel op kosten te drijven. Vanuit de afvalstoffenheffing wil je dat het juist zelf gaat leven binnen die groepen en dat je daar het gesprek op insteekt. Dan de wasbare luiers: wat ons betreft is het heel erg belangrijk om de kinderopvang erbij te betrekken, want mensen leren het juist daar. Het idee moet zijn dat je het taboe weghaalt. Wat ik begrijp is dat mensen nu niet durven zeggen dat ze graag wasbare luiers willen hebben. We snappen het aspect dat het voor de kinderopvang misschien lastiger is en dat het net iets meer werk is.

00:55:51

Mevrouw Poelstra (D66): Dat hoeft niet zo te zijn als je juist het gesprek aangaat met de kinderopvang om het makkelijker te maken. Ouders kunnen daar ook in mee helpen. Je kan bijvoorbeeld een avond organiseren voor ouders. Dan wordt het gezamenlijk beter. Alleen een sticker - ook daar weer - kan al helpen om het stigma weg te halen. Je kan daar echt grote stappen maken. Dus wat ons betreft wel graag de kinderopvangorganisaties daarin meenemen. Even kijken, over voedselverspilling hebben we het niet heel erg uitgebreid gehad. We zijn het daarover eens met het preadvies van het college. We zouden wel heel graag beginnen met... De eigen cateraar is oké, maar we willen de gesprekken met de horecaondernemers, bijvoorbeeld Koninklijk Horeca Nederland, wel aan blijven gaan. Er zijn daar nog best veel mogelijkheden te bereiken. Ook daar heb je te maken met een overconsumptie- en wegwerpmaatschappij die je graag wil voorkomen. Dus daar kunnen we echt nog wel wat extra's aan doen. De menstruatieproducten heb ik al genoemd. We willen daar graag het stigma vanaf halen en het beschikbaar maken voor iedereen die dat wil. Dus niet alleen de doelgroep van de Stadspas.

00:57:09

Mevrouw Poelstra (D66): De communicatie is daarin juist heel erg belangrijk om ervoor te zorgen dat het normaler wordt. Dus dat niet meer het wegwerpproduct de norm is, maar

dat het herbruikbare product de norm wordt. Wat betreft de financiering - dat is denk ik ook een belangrijke vraag - heb ik al een beetje aangegeven dat als we het binnen de huidige afvalstoffenheffing kunnen houden, dan zou dat een heel mooi uitgangspunt zijn. We hebben nu wat extra inkomen gegenereerd doordat we minder kosten hadden vanwege de overstap naar Omrin. We denken dat het daarbinnen wel zou kunnen passen. We zouden graag in de verdere uitwerking nog bespreken wat nou die prioritering zou zijn. Misschien komt er nu ook wel uit het debat wat het meest effectief is en waar we het meeste mee kunnen winnen. Dan kunnen we daarop inzetten.

00:58:01

Mevrouw Poelstra (D66): Heb ik nou nog een vraag gemist? Ik zie het inderdaad als een tussenstap waar we nu mee aan de slag gaan. Je wil het liefst natuurlijk helemaal door, maar je ziet dat die routekaart nog wel even duurt. We moeten van alle kanten hieraan werken. Ook aan de scheidingskant, maar voor ons is het nu belangrijk dat je naar de preventie-kant gaat. Ik zou het belangrijk vinden om continu in gedachten te houden dat dat het doel moet zijn. De manier waarop je met grofvuil omgaat is om het juist te verminderen, zodat er minder weggegooid wordt. Dat moet ook weer niet te makkelijk gemaakt worden. Je moet het makkelijk maken om dingen te hergebruiken. Ik denk dat we nu gebruik moeten maken van het momentum. Mensen beginnen het normaler te vinden om andere soorten producten te maken en te hergebruiken. Daar moeten we nu op doorzetten.

00:59:03

Voorzitter: U heeft een interruptie van mevrouw Sloot.

00:59:06

Mevrouw Sloot (Stadspartij 100% voor Groningen): Voorzitter, dank. Ik vraag me nog even af of de mevrouw van D66 specifiek wil ingaan op mijn vraag die ik ook aan het college heb gesteld over de garage sales in een combinatie met het ophalen van grofvuil. Of dat het dan is met de milieustraat of op een andere manier, maar die combinatie en dat slim in de wijken organiseren.

00:59:38

Mevrouw Sloot (Stadspartij 100% voor Groningen): Mevrouw Poelstra.

00:59:40

Mevrouw Poelstra (D66): Dank u wel, Voorzitter. Dat was ook het oorspronkelijke idee. Dat gebeurt vaak wel in het buitenland. Uit Bonn kwam bijvoorbeeld dat idee dat je een tof vuilfeestje geeft aan de avond voorafgaand dat het grofvuil wordt opgehaald. Dat is in Groningen niet, dus we hebben gekeken naar andere mogelijkheden. We zien dat in de wijken al veel gebeurt, bijvoorbeeld als de milieustraten worden georganiseerd. Daar vallen nog extra stappen te maken. Op die manier denken we dat het goed gecombineerd kan worden.

01:00:14

Voorzitter: Dan wil ik vragen of de andere indienende partijen nog eventuele toevoegingen hebben? Mevrouw Bernabela.

01:00:22

Mevrouw Bernabela (Partij voor het Noorden): Ik wil apart nog even over die

voedselverspilling ingaan. Er zijn vanuit de burgers al verschillende initiatieven gekomen, waaronder ook het Free Café. Die kookt met producten die over zijn van de markt, de bakkers, de supermarkt en zelfs van de voedselbank. Er zijn ook restaurants - dat is ook als aanvulling - waarbij je bij all you can eat betaalt voor wat je niet opeet. Dus dan zou je het niet weggooien of minder vaak. Een buffetrestaurant met een weegschaal werkt ook veel beter. Er zijn allemaal apps die laten weten dat je na de afloop van het budget de resten wat goedkoper kan opeeten. Dat zijn allemaal ideeën voor de horeca. Een aanmoediging vanuit de gemeente zou zeker helpen. Alle genoemde initiatieven zouden zeker werken, maar zouden nog beter werken als er diftar zou zijn. Daar is deze gemeente nog niet klaar voor, dus vandaar dat we dit voorstel steunen. Als je eenmaal per zak moet betalen, zoals de Stadspartij al noemde, dan ben je beter bereid om je afval te scheiden en te verminderen en meer producten een tweede leven te geven, zoals Conny Eldering al aangaf.

01:01:42

Voorzitter: Dank u wel. Zijn er verder nog aanvullingen vanuit de indienende partijen? Een kleine aanvulling van de heer Van Zoelen.

01:01:50

De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Ja, een kleine aanvulling over de milieustraten. Het is echt een mooi initiatief wat er gebeurt. Als je dat samen kan brengen met het ophalen van klein grofvuil en ook de bewustwording dat je dingen kan hergebruiken en scheiden, dan is dat mooi. Ik denk het belangrijk is dat we ook kijken naar meer het organiserend vermogen daarachter. Misschien dat een organisatie als Handig in de Buurt daaraan kan bijdragen. Dus dat we kijken of we ook in wijken waar dat nog te weinig gebeurt milieustraten kunnen organiseren. Ik denk dat de handreiking heel mooi is die u hier heeft gedaan.

01:02:23

Voorzitter: De ChristenUnie.

01:02:28

De heer Rebergen (ChristenUnie): Dank u wel, Voorzitter. Een kleine aanvulling nog. Mevrouw Poelstra gaf net al aan dat we ons niet per se richten op mensen met een kleine beurs. Ik denk misschien juist vooral niet. Ook als we kijken naar bijvoorbeeld de repair-café's en kleding. Als je heel makkelijk een nieuwe kan kopen, dan doe je dat. Als je het niet kan, dan doe je dat niet. Dus we willen juist de mensen die misschien wel een nieuwe kunnen kopen stimuleren om naar die repair-café's te gaan om het toestel te laten maken. Ik ben inmiddels ook een aantal keer bij een repair-café geweest. Verrassend, ze kunnen echt van alles weer voor je maken met soms een motortje van € 2,50. Dan heb je gewoon weer een drone van mijn zoon die het weer doet. Dat is goed te doen. Zelfs mijn televisie is er een paar keer heen geweest en voor een paar euro is die weer gemaakt. Dus voor het geld hoef je het zeker niet te laten.

01:03:22

De heer Rebergen (ChristenUnie): Ik denk dat we juist de mensen die wel in staat zijn om iets te doen moeten stimuleren om een reparatie te doen en het niet weg te gooien. Dat geldt eigenlijk ook voor kleding. De kledingindustrie is de meest vervuilende industrie die er is. Veel mensen dragen nog geen derde van hun kleding. Als ze die kleding alsnog wegdoen zijn

die soms nog van goede kwaliteit en kunnen best hergebruikt of gerecycled worden. Dus juist aan hen ook de oproep om dat te doen. Als ik dan even kijk naar het preadvies, dan werd nog gezegd: "Er zijn allerlei lokale initiatieven die we in beeld willen brengen om textiel en andere spullen te ruilen en te verkopen." Het lijkt me goed om eerst in beeld te brengen wat er is. Dat horen we graag terug wanneer het college daarmee bij ons komt.

01:04:19

Voorzitter: Dank u wel. Student en Stad wil ook nog een toevoeging doen. Ik moet u wel zeggen dat u bijna door uw tijd heen bent. Daar kunnen we het zo nog even over hebben gezien de tijd die we nog hebben tot het einde van de sessie. Gaat uw gang.

01:04:31

Mevrouw Goodijk (Student en Stad): Helemaal goed. Voor mij ook nog kleine aanvulling op het tof vuil voorstel. We lazen in het preadvies dat het college heeft benoemd: "Het bieden van ruilmogelijkheden vinden we wel lastig, want dat kan leiden tot onduidelijkheid." Wij denken dat dit echt niet hoeft. Het hele doel van het voorstel is dat de focus wordt verlegd van het weggooien naar het hergebruik en ruilen is daarin echt cruciaal. Wij denken dat het met goed faciliteren en ook duidelijk communiceren vanuit de gemeente, in samenwerking natuurlijk met de initiatiefnemers, zeker kan. Ook bij het stimuleren van ruilmogelijkheden voor bijvoorbeeld studenten liggen wat ons betreft echt kansen. Dat zou dus allebei een aanvulling moeten zijn op de milieustraten, de burgerinitiatieven en de garageverkoop. We zijn blij met de toezegging van de wethouder dat dit mogelijk gecombineerd kan worden met het ophalen van de overgebleven spullen.

01:05:30

Voorzitter: Dank u wel. GroenLinks.

01:05:32

De heer Van de Vendel (GroenLinks): Dank u, Voorzitter, voor het woord. Ik zou graag nog een kleine toevoeging doen op het gebied van wasbare luiers. Wij denken dat daar uiteindelijk een grote winst te behalen is voor de gemeente. Helemaal als dat meer ingeburgerd raakt bij niet alleen een kleine groep die daar nu blijkbaar ruimte voor heeft, ook in hun hoofd, en daarmee bezig is, maar dat het meer algemeen gemeengoed wordt. We hopen dat de gemeente hier juist dat extra onderzoek naar kan doen om gerichte interventies en communicatie te ontwikkelen. Vooral dat ze dan uiteindelijk die interventies goed en op een effectieve manier in kan zetten, zodat we uiteindelijk daar wel een grote slag in slaan. Zowel op afvalgebied als ook op uiteindelijk een financieel gewin voor mensen in onze gemeente die dat prettig zouden vinden.

01:06:23

Voorzitter: Dank u wel. Dan hebben we nu de eerste ronde gedaan. Dan wil ik even rondkijken of alle vragen zijn beantwoord? Ja, dan wil ik graag overgaan naar de tweede termijn als daar behoefte aan is. Nee, dat is niet het geval. U zit mij allemaal verbaasd aan te kijken, maar dat is gewoon nog steeds zoals de loop van de afspraak is. Verder ga ik daar niet op in. Dan gaan wij afronden en kijk ik even naar de indienende partijen. Welke conclusie trekt u na dit debat? Wilt u het voorstel ongewijzigd naar de raad van 12 juli doorsturen? Of wilt u naar aanleiding van de punten die vandaag genoemd zijn in het preadvies, dan wel in het debat nog wat wijzigingen doen? Mevrouw Poelstra.

01:07:31

Mevrouw Poelstra (D66): Dank u wel, Voorzitter. Ik denk dat het goed is om nog even goed scherp te kijken naar welke dingen we kunnen doen om binnen de afvalstoffenheffing te blijven. Dus dat we daar nog even contact over hebben en dat dan misschien nog aanscherpen in het initiatiefvoorstel.

01:07:47

Voorzitter: Dank u wel. Dan wil mevrouw Huitema daar nog op reageren.

01:07:52

Mevrouw Huitema (PvdA): En het na het aanscherpen weer met ons delen? Iets meer tijd? Iets meer tijd, punt.

01:08:07

De heer Van de Vendel (GroenLinks): Oké, punt.

01:08:08

Voorzitter: Dan wil de heer Van Zoelen nog een kleine toevoeging doen op de vraag die ik stelde.

01:08:13

De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): We gaan er gewoon vanuit dat we de punten meenemen die we gehoord hebben in deze commissie, dus ook die werden ingebracht.

01:08:23

Voorzitter: Dan dank ik u allen hartelijk voor uw inbreng. Helaas is er geen mogelijkheid meer voor de inspreker om te reageren.

01:08:46

De heer Eldering (Handig in de Buurt): [onhoorbaar]

01:08:46

Voorzitter: Dit is niet te horen voor de mensen thuis, maar de mensen hier in de zaal hebben het gehoord. Dank u wel voor die correctie. Dan wens ik u allen een fijne avond en sluit ik de vergadering.